

Bạn vui lòng chọn tạo bản sao (make a copy) hoặc tải file Word từ Google Docs này và thử làm. Bạn hoàn toàn có thể điều chỉnh/thiết kế lại theo ý thích của mình.

Hành trình tự hướng nghiệp của

CHỌN TRƯỜNG - CHỌN NGÀNH

PHIÊN BẢN “MÌ ĂN LIỀN”

Dành cho bạn có ít thời gian, cần quyết định ngay và luôn.
Tuy nhiên chúng tôi vẫn khuyến khích dù dùng phiên bản này, bạn cũng cần một khoảng thời gian ít nhất là 5 giờ làm việc nghiêm túc cho cả 4 bước.

BƯỚC I: TÌM HIỂU BẢN THÂN

Ở bước này, chúng tôi chia thành 3 phần nhỏ:

- A. Nhóm Sở thích
- B. Học lực
- C. Các yếu tố gia đình, kinh tế, xã hội

Nếu lần đầu tiên bạn làm bước này, có thể bạn sẽ gặp khó khăn, nhưng chúng tôi tin rằng, đây cũng là bước quan trọng nhất, cũng như cần đầu tư nhất (cả về công sức lẫn thời gian). Không chỉ có giá trị trong việc chọn ngành chọn trường, bước này sẽ còn giá trị cho sự lựa chọn nghề nghiệp trong tương lai.

A. Nhóm sở thích

Đầu tiên, bạn phải hiểu mình có những đặc điểm về sở thích nào. Khi hiểu những đặc điểm này, bạn sẽ dễ dàng nối chúng vào một ngành đào tạo ở các trường trung cấp, cao đẳng, đại học, hay chương trình dạy nghề phù hợp.

1. Xem video giới thiệu [Lý thuyết Mật mã Holland](#). Chỉ hơn 10 phút thôi nên chúng tôi tin bạn sẽ có đủ kiên nhẫn để xem.
2. Nếu chưa yên tâm, bạn có thể làm thêm bài trắc nghiệm [Công cụ khám phá sở thích theo Holland](#) trên trang Hướng nghiệp Sông An, nơi cô Phoenix đang công tác. Bạn có thể làm trực tuyến, và nhận báo cáo ngay sau khi hoàn tất.
Lưu ý: Bài trắc nghiệm này chỉ dùng để THAM KHẢO và giúp bạn XÁC NHẬN LẠI nhóm sở thích đã chọn ở trên.

Nhóm cao:

Nhóm Holland cao nhất của bạn là: _____

Từ khóa	Liên hệ với bản thân
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

Nhóm Holland cao thứ 2 của bạn là: _____

Từ khóa	Liên hệ với bản thân
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

Nhóm Holland cao thứ 3 của bạn là: _____

Từ khóa	Liên hệ với bản thân
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

Nhóm thấp:

Nhóm Holland thấp nhất của bạn là: _____

Từ khóa	Liên hệ với bản thân
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

B. Học lực

Hãy bắt đầu với việc thành thật về học lực của bạn. Bạn đang học trường điểm hay trường thường, hoặc/và kết quả học tập của bạn thuộc loại xuất sắc, giỏi, khá, trung bình, hay yếu? Đây không phải là lúc xấu hổ. Học yếu chẳng có gì xấu hổ cả. Nhưng học yếu mà cứ giấu đi, không đối diện với bản thân, rồi chọn đại một trường có tên tuổi thì cho oai thì sẽ tốn tiền và thời gian của mình, cha mẹ, và xã hội. Hãy thành thật với bản thân để xem học lực của bạn tới đâu vì đây là cơ sở quan trọng trong việc chọn ngành chọn trường.

Hệ thống giáo dục bạn đang học phần lớn không khuyến khích những môn học có tính sáng tạo như Âm nhạc hay Hội họa; hoặc môn học có tính kỹ thuật như Thể thao hay Sửa chữa. Do đó, chúng ta thường không để ý hoặc không đánh giá cao những khả năng này. Thế nhưng, việc bạn học chưa tốt các môn học chính ở trường không có nghĩa là bạn không có năng khiếu gì cả. Hãy suy ngẫm về 2 câu hỏi sau đây:

1. Điểm trung bình 2 học kỳ gần nhất của bạn là bao nhiêu?

2. Bạn có bao nhiêu % chắc chắn về việc đậu tốt nghiệp THPT? Điều này sẽ cho bạn biết nên đặt mục tiêu đại học/cao đẳng/trung cấp/học nghề ở các bước sau.

	Môn 1	Môn 2	Môn 3	Trung bình HK
Học kỳ 1 lớp 10	-----	-----	-----	-----
Học kỳ 2 lớp 10	-----	-----	-----	-----
Học kỳ 1 lớp 11	-----	-----	-----	-----
Học kỳ 2 lớp 11	-----	-----	-----	-----
Học kỳ 1 lớp 12	-----	-----	-----	-----
Học kỳ 2 lớp 12	-----	-----	-----	-----
Trung bình 5 hoặc 6 học kỳ	-----	-----	-----	-----
Điểm thi thử gần nhất (nếu có)	-----	-----	-----	-----

3. 4 - 5 môn học mà bạn tự tin nhất là gì (bao gồm các môn học chính khóa ở trường phổ thông và cả các môn năng khiếu như lập trình, thể thao, vẽ, thanh nhạc, nhạc cụ, diễn xuất...; các chứng chỉ anh văn IELTS hay TOEFL...)? Các môn này có thể tổ hợp thành các khối thi nào?

Các môn học mà tôi tự tin nhất:

C. Các yếu tố gia đình, kinh tế, xã hội

Bạn nên ngồi xuống với cha mẹ hoặc người giám hộ của để nói chuyện với nhau và trả lời được những câu hỏi rất quan trọng sau. bạn phải rõ những điều này để đưa ra quyết định phù hợp.

Đôi khi ngành bạn chọn chỉ là ngành phù hợp với bản thân bạn thứ 2 hay thứ 3 mà thôi (theo hai tiêu chí thích và giỏi), nhưng vì cha mẹ bạn muốn bạn theo, nên khi chọn nó bạn sẽ dễ chịu hơn (gia đình yên tĩnh, bình an không áp lực mỗi ngày phải đối diện với sự lo lắng của cha mẹ).

Vậy thì bạn sẽ làm gì với chọn lựa 1 của bạn? Hoàn toàn bỏ nó chẳng? Thật ra, không học được cái mình phù hợp (thích và giỏi) nhất cũng không hẳn là hết hy vọng, vì trong lúc ở trung cấp/cao đẳng/đại học, ngoài giờ học bạn có thể tham gia các hoạt động ngoài giờ, từ thiện, làm thêm, câu lạc bộ, v.v.... để theo đuổi thứ mình thích. Như vậy, bạn sẽ tăng thêm kỹ năng, kiến thức, và cũng tạo thêm nhiều mối quan hệ cho cơ hội việc làm sau này. Vì vậy, nếu phải quyết định theo chọn lựa 2, thì bạn đừng bỏ quên chọn lựa 1 hoàn toàn, mà hãy trải nghiệm và học hỏi thêm về nó trong những hoạt động thiện nguyện, ngoài giờ, bạn nhé.

1. Học phí

- Học phí tối đa có thể chi trả trong 1 năm: _____
- Học phí CHẤP NHẬN ĐƯỢC trong 1 năm: _____
- Số năm học: _____

2. Chi phí sinh hoạt (nếu học xa nhà)

- Chi phí sinh hoạt hàng tháng có thể: _____

3. Địa điểm trường học

- Bạn có thể học ở: (đánh dấu vào ô **KHÔNG** phù hợp)
 - ☐ Trong bán kính _____ km từ nhà
 - ☐ Trong TPHCM (nội thành hoặc ngoại thành)
 - ☐ Các tỉnh giáp TPHCM
 - ☐ Các tỉnh/thành miền Nam
 - ☐ Các tỉnh/thành miền Trung
 - ☐ Các tỉnh/thành miền Bắc

4. Phương tiện di chuyển

- Phương tiện di chuyển hàng ngày: _____
- Phương tiện di chuyển liên tỉnh: _____

5. Mong ước của cha mẹ

- Về ngành học, trường học: _____

- Về các yếu tố khác: _____

BƯỚC II: TÌM HIỂU THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG (VIỆC LÀM)

Tiếp theo, đây là hướng dẫn để giúp bạn tìm hiểu thị trường lao động. Phần này bao gồm 2 nội dung chính.

1. Đi sâu vào Bản đồ thế giới nghề nghiệp để bạn có thể xác định “tên” của **3 - 5 nhóm ngành nghề phù hợp nhất** với bản thân ở thời điểm hiện tại.
2. Hướng dẫn chi tiết cách tìm hiểu **“ruột” của một số nghề cụ thể**.

Chúng tôi đảm bảo rằng khi bạn nghiêm túc hoàn tất 2 nội dung này, bạn sẽ tự tin hơn nhiều trong hành trình hướng nghiệp không những ở giai đoạn cấp 3 mà còn cho cả hành trình phát triển nghề nghiệp trong tương lai. Hãy đầu tư thời gian và chất xám vào nhiệm vụ này cho những bước chân vững vàng vào đời, bạn nhé.

A. Bản đồ thế giới nghề nghiệp

Theo nghiên cứu của Lý thuyết Mật mã Holland và của công ty ACT (công ty chuyên làm các bài kiểm tra đầu vào đại học tại Hoa Kỳ) thì có sự tương quan rất chặt chẽ giữa 6 nhóm sở thích Holland với 6 khối ngành nghề trên Bản đồ thế giới nghề nghiệp. Khi bạn xác định được 2 nhóm sở thích Holland cao nhất của mình, bạn cũng sẽ xác định được 2 khối ngành nghề có thể phù hợp với bản thân.

Bước 1: Xem video [giới thiệu tổng quan về Bản đồ thế giới nghề nghiệp](#) và liệt kê 4 nhiệm vụ nghề nghiệp và đánh số 1 đến 4 theo mức độ ưu tiên của bạn (Số 1 là bạn muốn làm việc với đối tượng đó nhất).

Những tài liệu tham khảo bên dưới rất hữu dụng cho ai muốn hiểu sâu hơn về Bản đồ Thế giới nghề nghiệp:

1. [Danh mục ngành nghề tiếng Việt](#)
2. Bài viết [Kết nối giữa mật mã Holland với các ngành nghề](#) hướng dẫn cách tra cứu nghề dựa trên tổ hợp 2-3 nhóm Holland cao nhất

Nhiệm vụ công việc

Ưu tiên	Đối tượng
-----	----- -----
-----	----- -----
-----	----- -----
-----	----- -----

Bước 2: Quay lại kết quả của bước 1 với 2 nhóm sở thích Holland cao nhất của bản thân. Sao chép 3 nhóm Holland cao nhất của bạn vào ô bên dưới (mỗi nhóm ở 1 ô). Ứng với mỗi nhóm Holland, bạn hãy ghi 3 nhóm ngành nghề bạn ấn tượng/mong muốn làm nhất, hãy sử dụng Bản đồ thế giới nghề nghiệp ở bước 1. (Ghi chữ cái ký hiệu và tên nhóm ngành nghề).

Các nhóm ngành nghề

	Nhóm Holland	Các nhóm ngành nghề có thể chọn
1	-----	----- ----- ----- -----
2	-----	----- ----- ----- -----
3	-----	----- ----- ----- -----

Bước 3: Sau đó, xem video 2 khối ngành tương ứng với 2 nhóm sở thích Holland cao nhất của bản thân.

- Nhóm Holland Quản lý - [Khối ngành Quản trị & Bán hàng](#)
- Nhóm Holland Nghiệp vụ - [Khối ngành Vận hành kinh doanh](#)
- Nhóm Holland Kỹ thuật - [Khối ngành Thuộc Kỹ thuật](#)
- Nhóm Holland Nghiên cứu - [Khối ngành Khoa học & Công nghệ](#)
- Nhóm Holland Nghệ thuật - [Khối ngành Nghệ thuật](#)
- Nhóm Holland Xã hội - [Khối ngành Dịch vụ Xã hội](#)

Khi hoàn tất các hướng dẫn trên cũng là lúc bạn tìm ra tên của 3 - 5 nhóm ngành nghề phù hợp nhất với bản thân (ví dụ như nhóm ngành Marketing & Bán hàng, nhóm ngành Công nghệ Y học, nhóm ngành Nghệ thuật Ứng dụng - Thị giác). Hoặc may mắn hơn, bạn có thể đã tìm ra 2 - 3 tên nghề cụ thể mà bạn quan tâm.

Các nghề nghiệp có khả năng chọn

3-5 nhóm ngành nghề phù hợp (hoặc 3-5 nghề phù hợp). Tại sao bạn có lựa chọn này?

	Các nhóm ngành nghề có thể chọn	Các nghề nghiệp có thể chọn
1	_____	----- ----- ----- ----- ----- ----- -----
2	_____	----- ----- ----- ----- ----- ----- -----
3	_____	----- ----- ----- ----- ----- ----- -----

Trong mục B kế tiếp, chúng tôi sẽ hướng dẫn để bạn tìm hiểu “ruột” của một số nghề cụ thể, nhờ đó, bạn có thể thu hẹp phạm vi tìm kiếm để xác nhận 3 - 5 nghề mà ở thời điểm hiện tại bạn thấy thích hợp với mình nhất (ví dụ như Nhân viên Du lịch & Lễ hành, Kỹ thuật viên X-quang, Nhà thiết kế trình bày, sắp xếp hàng mẫu).

B. Cách tìm hiểu “ruột” nghề

Ghi xuống biểu mẫu 3 - 5 nhóm ngành nghề có được sau khi hoàn thành các bước trong mục A. Vì tên nghề chưa phản ánh đầy đủ công việc trong thực tế, việc tìm hiểu chi tiết hơn về tính chất bên trong của công việc (nói nôm na là “ruột” nghề) sẽ giúp bạn xác định được liệu nghề đó có phù hợp với bản thân không.

Thông thường việc tìm hiểu cụ thể “ruột” nghề có thể được thực hiện bằng 3 cách sau:

1. Tìm hiểu qua kênh thông tin
2. Tìm hiểu qua con người
3. Tìm hiểu qua trải nghiệm bản thân

Bạn hãy dành thời gian tìm hiểu về [hướng dẫn thực hiện 3 cách tìm hiểu nghề](#) trên. Nếu không có nhiều thời gian, bạn nên tập trung vào 2 cách đầu tiên.

- Cách 1: Tìm hiểu 2 nghề từ các kênh thông tin gợi ý và điền thông tin vào bảng với phần mô tả công việc và yêu cầu công việc càng cụ thể càng tốt bạn nhé.
- Cách 2: Truy cập vào thư viện [Người thật Việc thật](#) của Sông An và đọc chia sẻ câu chuyện nghề mà mình quan tâm.

	Các nghề nghiệp/công việc có thể chọn	Yêu cầu công việc	Ngành học phù hợp
1	_____		
2	_____		
3	_____		

BƯỚC III: TÌM HIỂU THỊ TRƯỜNG ĐÀO TẠO

Bạn thân mến, năm nào cũng vậy, chúng tôi nhận được những câu hỏi xoay quanh nội dung “tìm hiểu thị trường đào tạo” như:

- Thầy/cô ơi, em nên học ngành gì?
- Thầy/cô ơi, em nên học ngành em thích hay ngành em giỏi?
- Thầy/cô ơi, ba mẹ khuyên em nên học ngành này, mà sao em thấy lo lo, lỡ như sai thì sao?

Đấy chỉ là 3 trong rất nhiều câu hỏi về ngành học và cơ sở đào tạo, mà chúng tôi nhận được từ bạn học sinh cấp 3. Và đây là những câu hỏi không hề dễ để trả lời.

Chúng tôi cần nhấn mạnh là bạn chỉ có thể tìm ra ngành học phù hợp sau khi nghiêm túc hoàn thành bước hiểu mình và bước tìm hiểu thị trường lao động ở trên. Lý do bao gồm:

- Nếu chưa hiểu rõ bản thân, bạn rất dễ chọn ngành học theo định hướng của người xung quanh (bạn bè, gia đình, truyền thông, mạng xã hội, ...) mà không dựa trên nền tảng khoa học.
- Nếu chưa hiểu rõ thị trường lao động, bạn dễ bị bối rối và lạc lối giữa muôn ngàn chọn lựa nghề nghiệp và kết quả là chọn đại vì quá nhức đầu.

Lời nhắn nhủ chúng tôi dành cho bạn trong phần này là:

- Đừng sợ, đừng nản, hít thở sâu cho tâm thái nhẹ nhàng và kiên nhẫn trong lúc thực hiện bước III này.
- Bám vào những từ khóa có được từ bước I (Hiểu mình) và bước II (Hiểu thị trường lao động).
- Chấp nhận rằng bạn có thể sẽ không tìm được câu trả lời tuyệt đối trong việc chọn ngành. Nói cách khác, sẽ không có một ngành học nào đó phù hợp với bạn 100%.
- Đừng chờ mong có sự trùng khớp 100% giữa tên ngành học với tên nghề. Các nước phát triển hiện đang có một xu hướng về giáo dục dựa trên năng lực (bao gồm thái độ, kỹ năng và kiến thức). Đây được xem là tương lai của thị trường lao động và thị trường đào tạo khi mà ở đó người học/người lao động sẽ được đào tạo và đánh giá liên tục dựa trên năng lực hành nghề của họ. Và đặc biệt, việc bạn chú tâm phát triển nhóm năng lực nền tảng được yêu cầu ở hầu hết các ngành nghề từ những ngày còn ngồi trên ghế nhà trường sẽ giúp tăng sự linh hoạt trong việc lựa chọn các cơ hội nghề nghiệp phù hợp.
- Xem việc học là một dự án dài suốt cuộc đời làm việc của mình mà trong đó giai đoạn này chỉ là chặng đường đầu tiên mà thôi. Cứ nghiêm túc làm hết sức trong giai đoạn này, bạn sẽ ổn.
- Những lúc muốn bỏ cuộc, hãy nhớ rằng sự đầu tư thời gian và công sức bây giờ của bạn sẽ mang lại rất nhiều lợi ích và giảm bớt rất nhiều sự nuối tiếc trong tương lai.

Nào hãy cùng bắt đầu nhé!

A. Tìm hiểu ngành học

Sao chép từ khóa từ 3 nhóm Holland cao nhất và nhóm Holland thấp nhất. Chọn 3 ngành học bạn nghĩ phù hợp với các từ khóa đó nhất.

Ngành học ưu tiên

Ưu tiên	Cần tránh
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

Ngành học bạn chọn

1. -----

2. -----

3. -----

*Tham khảo trang [Thông tin tuyển sinh](#)

Ngành học bạn chọn có phải thi môn năng khiếu (hoặc chứng chỉ đặc biệt, hoặc xét tuyển đặc biệt không?) -----

Nếu có, hãy ghi nhận các kỳ thi, chứng chỉ, phương thức xét tuyển đặc biệt đó ở đây:

B. Tìm hiểu trường (cơ sở hoặc nơi đào tạo)

Bước 1: Tra cứu thông tin đơn vị đào tạo

Sau khi xác định được 3 ngành học, bạn tiến hành tìm hiểu thông tin trường đào tạo theo 1 trong 2 cách sau:

Cách 1: Tra cứu thông tin hiệu quả với công cụ Google

- Sử dụng công cụ tìm kiếm Google để tìm kiếm trường đại học/cao đẳng/trung cấp phù hợp, ghi vào mục trường tiềm năng.
Gợi ý: "Các trường đào tạo ngành <ghi tên ngành>"
- Sử dụng công cụ tìm kiếm Google để tìm kiếm học phí trung bình cho các trường.
Gợi ý: "Học phí trường <tên trường> năm 2025"
- Sử dụng công cụ tìm kiếm Google để tìm hiểu phương thức tuyển sinh (xét tuyển đầu vào).
Gợi ý:
- "Đề án tuyển sinh của trường <tên trường> năm 2025", trong đề án tuyển sinh tìm các mục "Phương thức tuyển sinh"; hoặc
- "Phương thức tuyển sinh của trường <tên trường> năm 2025"

Cách 2: Tra cứu thông tin hiệu quả tại Danh bạ ngành học và đơn vị đào tạo

Sáng kiến Danh bạ ngành học và đơn vị đào tạo là một phần thuộc tài liệu [Các bước chọn ngành - chọn trường](#), được ra đời nhằm hỗ trợ học sinh và cha mẹ dễ dàng so sánh và đưa ra quyết định chọn ngành - chọn trường.

Danh bạ năm 2025 là phiên bản đầu tay với thông tin còn sơ khởi. Thông tin tại Danh bạ sẽ được cập nhật trong những năm học tiếp theo. Bạn hãy tìm hiểu, đọc hướng dẫn và tra cứu [Danh bạ ngành học và đơn vị đào tạo](#) nhé.

Bước 2: Tổng hợp chi tiết các phương thức tuyển sinh phù hợp

- Ghi nhận chi tiết các phương thức tuyển sinh phù hợp với mình.
VD:
 - Điểm thi tốt nghiệp, khối A00 (); A01 (); D01 (); D07 ()
 - Xét học bạ 5 học kỳ, 3 môn Toán - Văn - Anh
 - Xét học bạ lớp 12, 3 môn T - H - S
 - Điểm thi đánh giá năng lực (DGNL)
- Lập lại cho nhóm trường tiềm năng của ngành 2.

Trường tiềm năng - Ngành ưu tiên 1

Trường	Học phí	Đầu vào (xét tuyển)	Các yếu tố khác

Trường tiềm năng - Ngành ưu tiên 2

[illegible]

Ngoài ra, Sông An khuyến khích bạn tham khảo Tổng quan ngành. Đây là dự án thuộc khuôn khổ [Thư viện “Người thật – Việc thật”](#), với mục tiêu hỗ trợ học sinh, sinh viên trong hành trình khám phá ngành nghề và đưa ra quyết định nghề nghiệp phù hợp. Dự án được triển khai qua hai hình thức:

- ❖ Chuỗi webinar Tổng quan ngành – nơi người tham dự được lắng nghe chia sẻ trực tiếp từ các chuyên gia trong ngành tiêu biểu như [Webinar Ngành Game](#) tổ chức vào tháng 2/2025.
- ❖ Các cẩm nang Tổng quan ngành – tài liệu hệ thống hóa thông tin nhằm giúp người đọc có cái nhìn rõ nét hơn về từng lĩnh vực nghề nghiệp. Mỗi cẩm nang cung cấp bức tranh tổng thể về một ngành nghề cụ thể – từ bản chất công việc, các phân mảng chính, lộ trình phát triển nghề nghiệp, đến những kỹ năng cần thiết để theo đuổi ngành đó.

Bạn có thể khám phá các cẩm nang mà Sông An đã phát hành tại đây:

- [Cẩm nang Tổng quan ngành Marketing](#)
- [Cẩm nang Tổng quan ngành Game](#)
- [Cẩm nang Tổng quan ngành Nhân sự](#)
- [Cẩm nang Tổng quan ngành Tài chính](#)

Ngoài ra, nếu bạn quan tâm đến những câu chuyện nghề chân thật từ người trong cuộc ở nhiều ngành nghề khác nhau, hãy ghé thăm chuyên mục Người thật – Việc thật tại:

<https://huongnghiepsongan.com/hieu-nghe/#nguoithatviecthat>

Mối liên hệ giữa nghề và ngành học

Thị trường lao động, nơi một cá nhân tìm được một nghề nghiệp và vị trí công việc, có sự liên hệ chặt chẽ với thị trường đào tạo, nơi một cá nhân tham gia một chương trình học để trau dồi năng lực hành nghề, chuẩn bị cho khả năng tìm được việc làm ưng ý trong tương lai.

Chúng tôi muốn bạn ghi nhớ những điều quan trọng sau:

1. Không ai có thể đoán trước được trong tương lai ngành nghề nào sẽ được tuyển dụng nhiều (dùng ngôn ngữ bình dân là ngành nào sẽ trở nên “hot”).
2. Sau khi học một ngành, bạn có thể đầu quân vào rất nhiều nghề nghiệp và công việc khác nhau. Không có sự bắt buộc rằng khi học ngành học Kỹ thuật Điện - Điện tử, bạn chỉ được làm việc liên quan đến Điện - Điện tử. Sự thật là bạn có thể làm ở những lĩnh vực liên quan với Kỹ thuật Điện - Điện tử, miễn là bạn chứng minh được bạn có năng lực hành nghề mà phía tuyển dụng cần.
3. Khi chọn ngành, phải chọn ngành KHÔNG SAI, sau đó chọn ngành càng phù hợp với mình ở thời điểm chọn càng tốt. Tiếp đó, khi học thì phải học với một tư duy mở, không đóng khung mình, đồng thời tham gia những hoạt động ngoại khóa để tăng năng lực hành nghề và phát triển mạng lưới chuyên nghiệp của bản thân.

Cuối cùng, đây chỉ là một chặng đường ngắn trong hành trình phát triển nghề nghiệp dài sắp tới. Do đó, sau khi đã nghiêm túc tìm hiểu dựa trên phương pháp khoa học và ra quyết định dựa trên tiêu chí rõ ràng, hãy bước từng bước một và sẵn sàng linh hoạt, ứng đối với sự thay đổi khi chúng ập đến.

BƯỚC IV: HƯỚNG ĐI SAU THPT VÀ CÁCH THỨC ĐIỀN NGUYÊN VỌNG TRONG HỒ SƠ THI TỐT NGHIỆP THPT*

A. Quyết định hướng đi sau THPT

Sau các bước tìm hiểu ở phía trên, đây là lúc bạn cân nhắc và quyết định hướng đi phù hợp cho bản thân sau THPT.

Nếu bạn tự tin mình học tốt ở đại học, hãy:

- Chọn ngành và chọn trường đại học bạn **ước mơ vào nhất (bỏ qua học lực: có nghĩa là dù bạn học rất yếu, nhưng ước mơ vào trường có yêu cầu rất cao thì vẫn chọn nhé)** => **nguyên vọng (1)**
 - Chọn ngành và chọn trường đại học bạn dự đoán mình **có khả năng vào** (lúc này phải thành thật với bản thân nhé) => **nguyên vọng (2)**
 - Chọn các ngành và các trường đại học sao cho dưới mức nguyên vọng (1) và trên nguyên vọng (2), theo kinh nghiệm của chúng tôi thì 5 - 6 nguyên vọng là đủ.
 - Chọn các ngành và các trường đại học sao cho **dưới mức nguyên vọng (2)**, theo kinh nghiệm của chúng tôi thì bạn nên chọn 2 - 3 nguyên vọng với yêu cầu đầu vào giảm dần nhưng vẫn trên mức Cao đẳng.
- Nếu bạn chọn ngành sư phạm thì phải chọn tiếp Cao đẳng sư phạm hay Trung cấp sư phạm ở đây luôn.*
- Làm tiếp mục Cao đẳng như một phương án dự phòng.
 - **Lưu ý: chỉ sử dụng trang web chính thức của trường hoặc kênh thông tin chính thức của Bộ Giáo Dục để chuẩn bị các thông tin thi Tốt nghiệp.**

Nếu bạn không tự tin về khả năng đậu đại học, hoặc những hướng học sâu như trên đại học thì:

- Chọn ngành và chọn trường đại học bạn **ước mơ vào nhất (bỏ qua học lực)** => **nguyên vọng (1)**
- Chọn ngành và chọn 2 trường cao đẳng bạn mong muốn vào. (Lưu ý: chỉ cần đậu tốt nghiệp, bạn nộp hồ sơ là sẽ chắc chắn được học cao đẳng.)

Nếu bạn nghĩ rằng mình có khả năng rất tốt nghiệp:

- Chọn ngành và chọn trường cao đẳng (có hệ 9+*) hoặc trung cấp bạn mong muốn vào.
***Cao đẳng có hệ 9+ có nghĩa là bạn chỉ cần có bằng tốt nghiệp THCS (cấp 2) - dù có rất tốt nghiệp THPT, bạn vẫn có thể học trường cao đẳng đó. bạn có thể hỏi thêm thông tin tuyển sinh tại trường cao đẳng nhé.**

Sau khi đã ghi ra hết các phương án, nếu cần thiết, bạn hãy dành thời gian ngồi lại với gia đình, chia sẻ con đường sắp tới của bạn, xin cha/mẹ xác nhận là có thể hỗ trợ bạn, đồng thời an tâm với con đường bạn lựa chọn sắp tới. Nghe có vẻ nghiêm trọng quá, nhưng chúng tôi đã gặp những trường hợp tâm sự với chúng tôi rằng bạn đã đậu vào trường đại học mơ ước, nhưng cha mẹ hoàn toàn không đủ khả năng để có thể hỗ trợ bạn đóng học phí (bạn cứ TƯỞNG rằng cha mẹ có thể lo được), và bạn đã phải xuống học cao đẳng trong nước mất.

Đại học:

STT	Tên trường ĐH	Mã trường	Ngành	Mã ngành	Thi THPT QG	Ghi chú	Xét học bạ	Thi Năng lực ĐHQG
VD	ĐH Tôn Đức Thắng	DTT	Quản trị kinh doanh (Chuyên ngành: Quản trị nhà hàng - khách sạn)	7340101N	A00: 32.5 (Toán x2)		Có: đợt 1: xét 5 học kỳ (cho đến HK1 lớp 12)	không
1.	----- ----- ----- ----- ----- -----	-----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- --	----- ----- ----- ----- ----- -----	Mơ ước	----- ----- ----- ----- -----	----- -----
2.	----- ----- ----- ----- ----- -----	-----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- --	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- -----

3.	----- ----- ----- ----- ----- -----	-----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- -----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----
4.	----- ----- ----- ----- ----- -----	-----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- -----	----- ----- ----- ----- ----- -----	80% có khả năng độ	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----
5.	----- ----- ----- ----- ----- -----	-----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- -----	----- ----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----

6.								
7.								
8.								

9.								
10.						Điểm tuyển thấp nhất (~13-15đ)		

Cao đẳng

- Trường: _____
- Ngành: _____
- Hệ 9+ (có/không)

Trung cấp

- Trường: _____
- Ngành: _____

Con đường khác

B. Tìm hiểu thông tin tuyển sinh của trường (cơ sở hoặc nơi đào tạo)

Từ năm 2019 trở về trước, các trường Đại học có trách nhiệm cập nhật thông tin tuyển sinh chính thức của mình lên trang web của Bộ GD&ĐT, đồng thời hướng xét tuyển bằng điểm thi THPT Quốc gia** là hướng xét tuyển chính (chiếm tỷ trọng 60-90% chỉ tiêu của các trường, đặc biệt là các trường công lập).

***từ năm 2020 được đổi tên thành thi Tốt nghiệp THPT - từ giờ chúng tôi sẽ gọi là thi Tốt nghiệp.*

Tuy nhiên, năm 2020 đã có 1 sự thay đổi rất lớn: các trường Đại học có trách nhiệm tự niêm yết thông tin tuyển sinh của mình **lên trang web chính thức của trường**, còn trên trang thông tin chính thức của Bộ chỉ có thông tin của các hướng xét tuyển bằng điểm thi Tốt nghiệp.

Chúng tôi đề xuất bạn tham khảo [Danh bạ ngành học và đơn vị đào tạo](#) - sáng kiến tổng hợp thông tin tuyển sinh của các ngành và đơn vị đào tạo trên toàn quốc, từ đó hỗ trợ học sinh và cha mẹ dễ dàng so sánh và đưa ra quyết định chọn ngành - chọn trường. Lưu ý, bạn nên kiểm chứng lại trên trang web chính thức của các trường.

Vì thế, chúng tôi đề xuất bạn dành ra khoảng thời gian ít nhất là 15 phút để nghiên cứu thật kỹ **thông tin tuyển sinh** cho mỗi trường bạn muốn đăng ký xét tuyển.

- Tìm trang web thông tin tuyển sinh chính thức của trường Đại học - Cao đẳng - Trung cấp bạn quan tâm. (Từ khóa: **"trang web thông tin tuyển sinh chính thức của trường <tên trường>...", "thông tin tuyển sinh 2025 của trường <...>, v.v.**).
Một số trường có trang web tuyển sinh riêng, một số trường thì nằm trong mục Tuyển sinh hoặc Đào tạo của trang web chính thức. Một số trường không lọc thông tin cho bạn, mà để nguyên **"Thông tin tuyển sinh"**, bạn chịu khó đọc phần tuyển sinh trong thông tin này.
- Khi có thông tin tuyển sinh 2025 (Nếu trường chưa có thì bạn có thể dùng thông tin năm 2024 để *tham khảo* - chúng tôi tin rằng sự khác biệt không quá lớn), bạn nên liệt kê ra tất cả các **Phương thức tuyển sinh** (phương thức xét tuyển, phương án tuyển sinh, v.v.). Hiện nay có các phương án tuyển sinh chính như sau:
 - Xét bằng điểm thi Tốt nghiệp. (bạn xem phần điền nguyện vọng trong hồ sơ thi tốt nghiệp).
 - Xét bằng các kỳ thi đánh giá năng lực riêng của các trường. Sau đây là một số kỳ thi phổ biến:
 - [Kỳ thi Đánh giá năng lực của ĐHQG Hà Nội \(HSA\)](#)
 - [Kỳ thi Đánh giá năng lực của ĐHQG TP. Hồ Chí Minh \(V-ACT\)](#). Hiện chúng tôi biết có trên 100 trường xét theo điểm này.
 - [Kỳ thi Đánh giá tư duy của ĐH Bách Khoa Hà Nội \(TSA\)](#)
 - [Kỳ thi Đánh giá năng lực của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội \(SPT\)](#)
 - [Kỳ thi tuyển sinh riêng của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2](#)
 - [Kỳ thi Đánh giá năng lực chuyên biệt của Trường Đại học Sư phạm TP.HCM](#)
 - [Kỳ thi V-SAT đánh giá đầu vào](#)
 - Kỳ thi năng khiếu (được tổ chức riêng ở các trường như: Trường ĐH Xây dựng, Trường ĐH Kiến trúc Hà Nội, Trường ĐH Văn hoá Hà Nội, Trường ĐH Mỹ thuật Công nghiệp, Học viện Âm nhạc Quốc gia, Trường ĐH Kiến trúc Đà Nẵng, Trường ĐH Kiến trúc TP.HCM, v.v.). Bạn cần lưu ý kỹ cách thức và thời hạn nộp đăng ký.
 - Kỳ thi đánh giá năng lực riêng của Khối các trường Công an và Quân đội.
 - Xét kết quả học tập/xét quá trình học tập THPT (thường gọi là **xét học bạ**): thường có 2 nhóm:

- **Đối với Đại học:** Xét kết quả học tập đến hết lớp 12 (Trường hợp sử dụng kết quả học tập cấp THPT để xét tuyển thì phải dùng kết quả học tập cả năm lớp 12 của thí sinh với trọng số tính điểm xét tuyển không dưới 25%). Lưu ý: Số lượng học kỳ (2 hoặc 6 học kỳ) được xét tùy thuộc vào các trường.
- **Đối với Cao đẳng:** Tùy thuộc vào từng trường. Các bạn cần tham khảo thông tin tuyển sinh tại website của trường để đảm bảo tính chính xác.

Do mỗi trường có cách tính điểm xét tuyển khác nhau, bạn cần theo dõi thông tin: thời hạn nộp hồ sơ, các loại hồ sơ, cách thức nộp hồ sơ, cách thức tính điểm xét tuyển... để gia tăng cơ hội trúng tuyển của bản thân.

- Các cách xét tuyển khác (tuyển thẳng...).
- Nếu bạn muốn tìm hiểu các câu hỏi thường gặp về phương thức tuyển sinh năm 2025, vui lòng truy cập trang [Hỏi đáp](#).
- Khi đã có các phương thức xét tuyển của các trường bạn quan tâm, chúng tôi khuyên bạn nên **TẬN DỤNG TỐI ĐA cơ hội trúng tuyển** bằng cách:
 - **Đăng ký thi các kỳ thi đánh giá năng lực.** Lưu ý: Có thu phí. Các bạn cần tham khảo mức phí tại website của trường để đảm bảo tính chính xác.
 - **Nộp xét học bạ ở TẤT CẢ CÁC TRƯỜNG phù hợp** với tài chính gia đình, có ngành bạn muốn học (dao động từ miễn phí đến khoảng 200.000đ/1 trường/1 lần nộp xét tuyển; hiện chúng tôi chưa thấy có mức phí xét tuyển cao hơn 200.000đ).
 - Tìm hiểu thông tin tuyển sinh của các trường Cao đẳng - Trung cấp (đa số xét học bạ).

C. Đăng ký nguyện vọng xét tuyển Đại học

Từ năm 2023, bước này sẽ được thực hiện DUY NHẤT trên hệ thống **TRỰC TUYẾN** của BGD.

Học sinh sẽ đăng ký và điều chỉnh nguyện vọng **sau khi** biết kết quả thi tốt nghiệp.

Lưu ý: Học sinh phải theo dõi thật kỹ các mốc thời gian tuyển sinh mà BGD công bố.

Một số lưu ý của tuyển sinh năm 2025 bạn cần lưu ý:

1. Từ năm 2025, các trường Đại học chính thức bỏ xét tuyển sớm.
2. Từ năm 2025, Bộ GD&ĐT dự kiến sử dụng [Công thức quy đổi](#) điểm xét tuyển Đại học.
3. Khi điền nguyện vọng, bạn chỉ cần chọn trường và ngành học (không cần chọn phương thức tuyển sinh và tổ hợp môn). Hệ thống sẽ tự động chọn phương thức và tổ hợp môn có điểm cao nhất để giúp bạn đạt được kết quả tốt nhất.
4. Từ năm 2023, **TẤT CẢ** các phương thức xét tuyển đều phải nhập lên trên hệ thống của BGD.
5. Bạn cũng cần **KIỂM TRA THẬT KỸ điểm học bạ** của bạn trên hệ thống, nếu có sai sót thì phải báo lỗi liền.
6. Bạn mơ ước học ở đâu, ngành nào nhất thì **bắt buộc phải để trường - ngành mơ ước đó ở NV số 1**.
7. Các NV tiếp theo điểm chuẩn nên giảm dần (thường cách nhau khoảng 0,5 - 1 điểm).
8. Nếu gặp trường hợp phân vân giữa 2 NV (trường/ngành), không biết để NV nào lên trên thì hãy tự hỏi mình: **"Nếu tôi đậu cả 2 NV, tôi muốn học ở đâu hơn?"**
Câu trả lời sẽ là NV bạn đặt ở trên, NV kia đặt ở dưới.
9. Luôn luôn phải có 1 NV "lót đáy", với phương thức "Sử dụng điểm thi Tốt nghiệp", mức điểm 14-15 điểm của năm 2024 (để phòng hờ). **Đừng tiếc 20.000đ (mức phí 2024) để đăng ký 1 nguyện vọng này**, bạn sẽ có 1 an tâm nhất định vì đây là NV 99% đậu.

Lời kết

Tựu chung lại, bạn đừng chạy theo học các ngành “hot” mà nên học ngành nào phù hợp với sở thích và khả năng của bản thân, phù hợp với hoàn cảnh gia đình. Nhu cầu tuyển dụng có thể thay đổi, nghĩa rằng ngành “hot” có thể thay đổi sau 1, 2 năm, nhưng sở thích và khả năng của ta, nếu ta biết rõ thì sẽ vững vàng. Lúc ấy, dù nhu cầu của thị trường tuyển dụng có đổi, bạn vẫn sẽ linh hoạt để đáp ứng với nhu cầu mới sau này – với điều kiện bạn phải giỏi chuyên môn một ngành nào đó, và phải có những năng lực hành nghề (bao gồm thái độ, kỹ năng chuyên môn và kỹ năng con người, và kiến thức). Khi bạn học một ngành vì người khác muốn bạn học, vì ngành đó nổi tiếng, hay vì lý do khác, rất khó để học giỏi được trong ngành ấy.

Hướng nghiệp đúng mất nhiều thời gian và sự chuẩn bị. Vậy nên bạn đọc từng bước và làm theo. Sau đó, hãy bàn với gia đình, thầy cô chủ nhiệm, thầy cô phụ trách công tác hướng nghiệp trong trường, các anh chị đi trước.

Sông An mời bạn tham gia [cộng đồng Học sinh - Sinh viên chọn ngành không sai](#) để cập nhật các tài nguyên tự hướng nghiệp và kết nối với các Chuyên viên hướng nghiệp nhé!

Thương chúc bạn vững vàng, vững lòng và vững tâm trên hành trình này.